

hvoorpaa man, naar Sagen om Valgmenigheder foreligger, ikke kan Mindet end have Opmaerksomheden henvendt, hvad han ogsaa havde; det er Loven af 25de Marts forrige Aar om Brugten af Kirkerne i Folkkirken. Det er ikke i den Retning, hvori den ærede Rigsdagsmand gjorde Anvendelse af denne Lov, at jeg vil udtale mig, men jeg vil sige, at det vistnok maa anses som afgjort, at denne Lov, hvorpaa jeg for mit Vedkommende sætter overordentlig stor Pris, vil blive en medvirkende Aarsag til, at Trangen til at stifte Valgmenigheder vil blive mindre, end den før har været. Jeg vil ikke tale om den Bestemmelse i Loven af 25de Marts 1872, som giver Sognepræsten Afgang til udenvidere og i samme Omfang, hvori han efter § 1 er berettiget til at aabne Kirken om Søn- og Helligdage, ogsaa at aabne den paa Søndage; jeg vil heller ikke lægge Bægt paa, at en Enkelt af Menigheden efter de paafølgende Paragrafer i Loven kan faae opfyldt et Onske om at høre en anden Præst, saa lidt som paa den Ret, der er tillagt Fler-tallet af Menighedens stemmeberettigede Medlemmer til, selv mod Præstens Villie, at faae Kirken aabnet for en Præst; men derimod vil jeg lægge stor Bægt paa den Ret, som Loven i § 5 giver alle Sognebaandsløbere. Tanken gaar naturligvis her, idet jeg nævner Sognebaandsløbere, en Smule hen paa Valgmenigheder; thi Valgmenighedsloven bestemmer, at de Paagjældende for at kunne stifte Valgmenigheder skulle løse Sognebaand paa den Maade, Loven af 4de April 1855 bestemmer. Det er nu ganske vist, at Valgmenighedernes Stilling og Sognebaandsløbernes Stilling slet ikke have noget med hinanden at gjøre, undtagen forsaavidt det med Hensyn til Valgmenighedsmedlemmerne er en Betingelse, at de skulle løse Sognebaand; men der er dog en Forbindelse mellem dem paa den Maade, at saalænge Sognebaandsløbernes Stilling i høi Grad var, jeg kan bruge Ordet, trykket, var stærkt begrænset, maatte Tilhøieligheden, Trangen til at stifte Valgmenigheder blive stærkere og stærkere, og derfor var det, at Anordningen af 2den Oktober 1862 gav Rettigheder til Sognebaandsløberne. Den sagde, at de, der havde løst Sognebaand, maatte ved deres Præst lade forrette Daab, Brudevielse og Eigtale i deres Sognekirke og paa Kirkegaarden Gravtale og Jordpaaftættelse, men mine Herrer, dette kunde ikke være tilfredsstillende, thi det var af disse enkelte, i alt Fald ikke efter den kirkelige Orden tilbagevendende Handlinger. Nu har imidlertid Loven af 25de Marts 1872 bestemt, at Sognebaandsløberne ere berettigede til lade den Præst, til hvem de have løst Sognebaand, foretage Skriftemaal og Afgang i deres Sognekirke, og altsaa udfødt den i høi Grad trykkende og besværlige Bestemmelse i Anordningen af 2den Oktober 1862 (Udførelse af T. h. Nielsen), den har tilbagevist og fortrængt — jeg gjentager

det ved Siden af den ærede Rigsdagsmand — det, som Anordningen af 2den Oktober 1862 indeholder, nemlig at man ikke kunde have Afgang til at faae, jeg nævner ikke Skriftemaal, men Afgang foretagen i sin egen Sognekirke ved den Præst, til hvem man havde sluttet sig, uden at Biskoppen dertil havde meddelt Tilladelse, hvilken Tilladelse kun maatte meddeles indtil videre. Biskoppen var berettiget til at kalde den tilbage, saafremt han maatte finde, at denne Afgang til at lade afholde Afgang ved den Præst, til hvem man havde sluttet sig, benyttedes til at udbrede Brede og Uvillie imod Sognets øvrige Beboere, eller hvis han uafhængig deraf maatte finde det hensigtsmæssigt at begrænse denne Præsts udensogns Virksomhed. Jeg kan fortaae, at dette var et Baand, som var strengt for Sognebaandsløberne netop med Hensyn til den ene, ganske sædvanlig tilbagevendende Handling, som bestod i Saframentet, men da nu Loven af 25de Marts 1872 har hevet denne Bestemmelse og har givet fri Afgang i den Henseende, tror jeg deri at finde en Bestyrkelse i min Mening om, at den nævnte Lov vil være et Middel til at bevirke, at Valgmenigheder ikke saa let ville blive dannede, fordi netop denne Trang til det, der kun kan fyldestgjøres paa en Maade, som Vedkommende dog mange Gange af nærliggende Hensyn maatte ønske at undgaa, nemlig at danne Valgmenigheder, vil blive mindre, naar de kunne blive betjente af en Præst, som de mene gaar i den Retning, hvori deres egen religiøse Følelse gaar. Det er med disse Bemærkninger, jeg vil udtale, at det forekommer mig at være i Valgmenighedslovens egen Interesse, at vi ikke gaa ind paa at foreslaa Forandringer i dens Indhold, men ere taknemmelige for, at den Grændse, som er bleven fastsat for dens Gyldighed, herved, saaledes at vi faae Bished for, at Loven fremdeles kan bære sine Frugter.

Berg: Jeg kan ikke tage Del i den Taknemmelighed, som det ærede Medlem forlangte, at vi skulde vise, og heller ikke kan jeg faae det Foredrag, vi for 4 à 5 Aar siden hørte af det ærede Medlem om den samme Sag, ganske til at rime sig med det Foredrag, vi nu hørte, i ethvert Tilfælde er Indtrykket for mit Vedkommende i høi Grad forskjelligt; men det forstaar sig, selve Forholdene ere jo noget forskjellige, og vi have ogsaa en anden Minister. Jeg skal forøvrigt modstaa den Fristelse, der for mig kunde være til at komme nærmere ind paa dette Foredrag, fordi jeg antager, at den ærede Rigsdagsmand, der indledede Forhandlingerne her i denne Sag, vil komme til det, og det saameget mere, som det ligger ham nærmere, da Foredraget er en Smøgegaelse af, hvad han har udtalt. Jeg har kun ønsket at fremkomme med en Betragtning over den hidtil gjældende Valgmenighedslov, der, saa forekommer det mig, vil give et Bidrag til Be-